

2025

Management aktiv – Systém managementu aktiv – Požadavky

ČSN
ISO 55001

01 0376

Asset management – Asset management system – Requirements

Gestion d'actifs – Systemes de gestion d'actifs – Exigences

Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 55001:2024. Překlad byl zajištěn Českou agenturou pro standardizaci. Má stejný status jako oficiální verze.

This standard is the Czech version of the International Standard ISO 55001:2024. It was translated by the Czech Standardization Agency. It has the same status as the official version.

Nahrazení předchozích norem

Touto normou se nahrazuje ČSN ISO 55001 (01 0376) z května 2015.

Národní předmluva

Změny proti předchozí normě

Hlavní změny proti předchozímu vydání normy jsou uvedeny v předmluvě.

Informace o citovaných dokumentech

ISO 55000 zavedena v ČSN ISO 55000 (01 0375) Management aktiv – Slovník, přehled a zásady

Souvisící ČSN

ČSN EN ISO 9000 (01 0300) Systémy managementu kvality – Základní principy a slovník

ČSN EN ISO 9001 (01 0321) Systémy managementu kvality – Požadavky

ČSN EN ISO 14001 (01 0901) Systémy environmentálního managementu – Požadavky s návodem pro použití

ČSN ISO 17359 (01 1443) Monitorování stavu a diagnostika strojů – Obecné pokyny

ČSN EN ISO 19011 (01 0330) Směrnice pro auditování systémů managementu

ČSN EN ISO 19650-1 (73 0150) Organizace a digitalizace informací o budovách a inženýrských stavbách včetně informačního modelování staveb (BIM) – Management informací s využitím informačního modelování staveb – Část 1: Pojmy a principy

ČSN ISO 21500 (01 0345) Management projektů, programů a portfolií – Kontext a koncepce

ČSN EN ISO 22301 (01 2306) Bezpečnost a odolnost – Systémy managementu kontinuity podnikání – Požadavky

ČSN ISO 30401 (01 0361) Systémy managementu znalostí – Požadavky

ČSN ISO 31000 (01 0351) Management rizik – Směrnice

ČSN ISO 31073 (01 0355) Management rizik – Slovník

ČSN ISO 55002 (01 0377) Management aktiv – Systémy managementu – Směrnice pro používání ISO 55001

ČSN P ISO/TS 55010 (01 0378) Management aktiv – Návod k sladění finančních a nefinančních funkcí v managementu aktiv

ČSN ISO/IEC 19770-1 (36 9043) Informační technologie – Správa aktiv IT – Část 1: Systémy správy aktiv IT – Požadavky

ČSN EN ISO/IEC 27001 (36 9797) Informační bezpečnost, kybernetická bezpečnost a ochrana soukromí – Systémy managementu informační bezpečnosti – Požadavky

ČSN EN IEC 31010 ed.2 (01 0352) Management rizik – Techniky posuzování rizik

ČSN EN IEC 60300-1 ed. 3 (01 0690) Management spolehlivosti – Část 1: Řízení spolehlivosti

Vypracování normy

Zpracovatel odborného překladu: Česká společnost pro jakost, IČO 00417955, spolupráce: Ing. Ondřej Hykš

Technická normalizační komise: TNK 6 Management kvality a prokazování kvality

Vydala: Česká agentura pro standardizaci, státní příspěvková organizace

Citované dokumenty a souvisící ČSN lze získat v e-shopu.

Česká agentura pro standardizaci je státní příspěvková organizace zřízená Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví na základě ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

ICS 03.100.70; 03.100.01

Obsah

Strana

Předmluva.....	5
Úvod.....	6
1..... Předmět normy.....	7
2..... Citované dokumenty.....	7
3..... Termíny a definice.....	7
4..... Kontext organizace.....	10
4.1..... Porozumění organizaci a jejímu kontextu.....	10
4.2..... Porozumění potřebám a očekáváním zainteresovaných stran.....	10
4.3..... Určení rozsahu systému managementu aktiv.....	10
4.4..... Systém managementu aktiv.....	11
4.5..... Rozhodování v managementu aktiv.....	11
4.5.1...	

Rámec.....	11
4.5.2...	
Kritéria.....	11
4.5.3... Metody, procesy	
a nástroje.....	11
5..... Vedení	
(leadership).....	11
5.1..... Vedení (leadership)	
a závazek.....	11
5.2..... Politika managementu	
aktiv.....	12
5.3..... Role, odpovědnosti	
a pravomoci.....	12
6.....	
Plánování.....	12
6.1..... Opatření pro řešení rizik	
a příležitostí.....	12
6.1.1...	
Obecně.....	12
6.1.2... Opatření pro řešení	
rizik.....	13
6.1.3... Opatření pro řešení	
příležitostí.....	13
6.2..... Cíle managementu aktiv a plánování jejich	
dosažení.....	13
6.2.1... Strategický plán managementu aktiv	
(SAMP).....	13
6.2.2... Cíle managementu	

aktiv.....
..... 14

6.2.3... Plánování dosahování cílů managementu

aktiv..... 14

6.3..... Plánování

změn.....
..... 15

7.....

Podpora.....
..... 15

7.1.....

Zdroje.....
..... 15

7.2.....

Kompetence.....
..... 15

7.3.....

Povědomí.....
..... 15

7.4.....

Komunikace.....
..... 15

7.5..... Dokumentované informace.....	
..... 16	
7.5.1...	
Obecně.....	
..... 16	
7.5.2... Vytváření a aktualizace dokumentovaných informací.....	16
7.5.3... Řízení dokumentovaných informací.....	16
7.6..... Data a informace.....	
..... 16	
7.7.....	
Znalosti.....	
..... 17	
8.....	
Provoz.....	
..... 17	
8.1..... Plánování a řízení provozu, včetně managementu životního cyklu.....	17
8.2..... Řízení změn.....	
..... 18	
8.3..... Řízení externě poskytovaných procesů, produktů, technologií a služeb.....	18
9..... Hodnocení výkonnosti.....	
..... 18	
9.1..... Monitorování, měření, analýza a vyhodnocování.....	18
9.2..... Interní audit.....	
..... 18	
9.2.1...	
Obecně.....	
..... 18	

9.2.2... Program interního auditu.....	19
9.3..... Přezkoumání systému managementu.....	19
9.3.1... Obecně.....	19
9.3.2... Vstupy pro přezkoumání systému managementu.....	19
9.3.3... Výsledky přezkoumání systému managementu.....	19
10..... Zlepšování.....	19
10.1.... Neustálé zlepšování.....	19
10.2.... Neshoda a nápravné opatření.....	20
10.3.... Prediktivní opatření.....	20
Bibliografie	21

DOKUMENT CHRÁNĚNÝ COPYRIGHTEM

© ISO 2024

Veškerá práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být, není-li specifikováno jinak nebo nepožaduje-li se to v souvislosti s její implementací, reprodukována nebo používána v jakékoliv formě nebo jakýmkoliv způsobem, elektronickým ani mechanickým, včetně pořizování fotokopii nebo zveřejňování na internetu nebo intranetu, bez předchozího písemného souhlasu. O souhlas lze požádat buď ISO na níže uvedené adrese, nebo členskou organizaci ISO v zemi žadatele.

ISO copyright office
CP 401 · Ch. de Blandonnet 8
CH-1214 Vernier, Geneva
Tel.: + 41 22 749 01 11
E-mail: copyright@iso.org
Web: www.iso.org
Publikováno ve Švýcarsku

Předmluva

ISO (Mezinárodní organizace pro normalizaci) je celosvětová federace národních normalizačních orgánů (členů ISO). Mezinárodní normy obvykle vypracovávají technické komise ISO. Každý člen ISO, který se zajímá o předmět, pro který byla vytvořena technická komise, má právo být v této technické komisi zastoupen. Práce se zúčastňují také vládní i nevládní mezinárodní organizace, s nimiž ISO navázala pracovní styk. ISO úzce spolupracuje s Mezinárodní elektrotechnickou komisí (IEC) ve všech záležitostech normalizace v elektrotechnice.

Postupy použité při tvorbě tohoto dokumentu a postupy určené pro jeho další udržování jsou popsány ve směrnících ISO/IEC, část 1. Zejména se má věnovat pozornost rozdílným schvalovacím kritériím potřebným pro různé druhy dokumentů ISO. Tento dokument byl vypracován v souladu s redakčními pravidly uvedenými ve směrnících ISO/IEC, část 2 (viz www.iso.org/directives).

ISO upozorňuje na možnost, že implementace tohoto dokumentu smí vyžadovat využití patentu (patentů). V souvislosti s tím ISO nezaujímá žádné stanovisko týkající se důkazů, platnosti nebo použitelnosti všech uplatňovaných patentových práv. Ke dni zveřejnění tohoto dokumentu ISO neobdržela oznámení o patentu (patentech), který smí být vyžadován pro implementaci tohoto dokumentu. ISO však upozorňuje implementující organizace, že se nemusí jednat o nejnovější informace, které lze získat z databáze patentů dostupné na adrese www.iso.org/patents. ISO nelze činit odpovědnou za identifikaci jakéhokoliv nebo všech takových patentových práv.

Jakýkoliv obchodní název použitý v tomto dokumentu se uvádí jako informace pro usnadnění práce uživatelů a neznamená schválení.

Vysvětlení nezávazného charakteru technických norem, významu specifických termínů a výrazů ISO, které se vztahují k posuzování shody, jakož i informace o tom, jak ISO dodržuje principy Světové obchodní organizace (WTO) týkající se technických překážek obchodu (TBT), viz www.iso.org/iso/foreword.html.

Tento dokument vypracovala technická komise ISO/TC 251 *Management aktiv*.

Toto druhé vydání zrušuje a nahrazuje první vydání (ISO 55001:2014), které bylo technicky zrevidováno.

Hlavní změny jsou:

- použití harmonizované struktury pro normy systémů managementu, která zahrnuje začlenění obecných základních terminologických hesel systému managementu v kapitole 3;
- zahrnutí nových článků týkajících se rozhodování v rámci managementu aktiv, strategického plánu managementu aktiv a znalostí;
- vyjasnění, že provozní plánování a řízení zahrnuje management životního cyklu;
- vyjasnění rozdílu mezi tím, jak musí organizace řešit „rizika“ a jak musí řešit „příležitosti“;
- přejmenování článku „preventivní opatření“ na „prediktivní opatření“ a celková technická revize obsahu tohoto článku (viz 10.3);
- silnější důraz na vedení a jeho roli v podporování umožnění a úspěšnosti systému managementu aktiv.

Jakákoliv zpětná vazba nebo otázky týkající se tohoto dokumentu mají být adresovány národnímu normalizačnímu orgánu uživatele. Úplný seznam těchto orgánů lze nalézt na adrese www.iso.org/members.html.

Úvod

Tento dokument specifikuje požadavky na vytvoření, implementování, provozování, udržování a zlepšování systému managementu pro management aktiv, který je označován jako „systém managementu aktiv“.

Tento dokument může být používán jakoukoli organizací jakékoli velikosti a typu. Organizace určuje, pro jaká její aktiva tento dokument platí, a to na základě zvážení jejích právních a smluvních požadavků a požadavků vyplívajících z předpisů. Tento dokument může být využíván pro všechny typy aktiv, a to jak hmotných, tak nehmotných.

U tohoto dokumentu je primárně zamýšleno, aby byl používán:

- těmi, kteří jsou zapojeni do vytvoření, implementování, provozování, udržování a zlepšování systému managementu aktiv;
- těmi, kteří mají smlouvu ohledně dodávání činností managementu aktiv, nebo jsou do těchto činností zapojeni, nebo v této oblasti poskytují služby;
- interními a externími stranami zapojenými do posuzování schopnosti organizace plnit požadavky na systém managementu aktiv.

Pořadí, ve kterém jsou požadavky uvedeny v tomto dokumentu, neodráží jejich význam, ani nenaznačuje pořadí, ve kterém mají být implementovány.

Obecné informace o managementu aktiv a informace o terminologii použitelné pro tento dokument jsou uvedeny v ISO 55000.

Další návod ohledně používání požadavků uvedených v tomto dokumentu je uveden v ISO 55002.

Další návod ohledně konkrétních prvků systému managementu aktiv specifikovaných v tomto dokumentu je poskytnut v ISO/TS 55010 (sladění finančních a nefinančních funkcí organizace), ISO 55012 (zapojení lidí a kompetence) a ISO 55013 (management datových aktiv).

Návod k vytváření veřejných politik umožňujících management aktiv je poskytnut v ISO 55011.

S managementem aktiv jsou spojené některé důležité zásady, a to včetně:

- hodnota: management aktiv se soustředí na hodnotu, kterou aktiva organizaci v čase poskytují;
- sladění: management aktiv sladuje finanční, technická a provozní rozhodnutí s cíli organizace, čímž podporuje vertikální a horizontální koordinaci;
- vedení (leadership): vedení a soustavný závazek na všech úrovních jsou zásadní pro úspěšný management aktiv.

Primárními výsledky managementu aktiv je realizace hodnoty a dosahování cílů organizace. Existují také určité charakteristiky, které vyplývají z implementace systematického přístupu k managementu aktiv. Zahrnují:

- jistotu: management aktiv poskytuje organizaci lepší dohled a odpovědnost;

- adaptabilitu: management aktiv organizací umožňuje rychlejší a efektivnější přizpůsobení se změnám interního a externího kontextu;
- udržitelnost: management aktiv podporuje dlouhodobé uvažování, zvažování budoucích dopadů, rizik, nejistot a příležitostí týkajících se realizace hodnoty.

Tento dokument byl vytvořen s využitím harmonizované struktury pro normy systémů managementu ISO (tj. identická čísla kapitol, názvy kapitol, text a obecné termíny a základní definice), která má zlepšit sladění mezi normami systémů managementu a usnadnit jejich kombinovanou a integrovanou implementaci. Tento dokument je proto navržen tak, aby organizací umožňoval sladit a integrovat jejich systém managementu aktiv se souvisejícími požadavky na systém managementu.

1 Předmět normy

Tento dokument specifikuje požadavky na systém managementu aktiv.

Tento dokument je použitelný pro všechny typy aktiv a všechny typy a velikosti organizací.

V souladu s politikou managementu aktiv organizace zahrnují zamýšlené výsledky systému managementu aktiv:

- realizovanou hodnotu z aktiv pro organizaci a její zainteresované strany v rámci jejich životnosti;
- dosahování cílů managementu aktiv a plnění aplikovatelných požadavků;
- neustálé zlepšování managementu aktiv, systému managementu aktiv a výkonnosti aktiv.

Tento dokument nespecifikuje finanční, účetní ani technické požadavky na řízení specifických typů aktiv.

POZNÁMKA Pro účely ISO 55000, tohoto dokumentu a ISO 55002 je pro systém managementu zaměřený na management aktiv používán termín „systém managementu aktiv“.

Konec náhledu - text dále pokračuje v placené verzi ČSN.